

θεοῦ, ἐλπίσθη ἡ θύρα τῆς οἰκίας τῆς ὥραιας χήρας ἐν τῷ προαστείῳ τοῦ ἁγίου Ὁνωρίου.

Ἦτον ὁ Παῦλος Δ... ἐνδεδυμένος μετὰ φιλοκαλίας, ἀλλ' ἔχων στάσιν λίαν ἐνδιαφέρουσαν.

Ὁ Σύμβουλος παρουσίαζετο, βυλίζων διὰ ξύλινου ποδός, κατασκευασθέντος διὰ τόνου ὑπὸ τοῦ πορνευτοῦ τοῦ συρμού.

— Τι εἶνε αὐτά; ἐφώναζεν ὁ θυρωρός. Ξύλινο πόδι!

— Πῶς, κύριε, εἶπεν ἡ θαλαμηπόλος ἐκπλαγεῖσα, πῶς! Ξύλινο πόδι!

— Τι βλέπω Παῦλε; εἶπεν ἡ Νοεμία καὶ αὕτη θέτουσα τὰς χεῖρας τῆς πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν. Ξύλινο πόδι!

X

Μετὰ τὰς πρῶτας ἐκπλήξεις τοῦ ἀπροσδοκίτου τούτου θεατρικοῦ συμβάντος, ὁ ἐπισκέπτης εἰσῆλθον.

Ὁ Παῦλος Δ... ἐκάθησε, κοῦτσά — στράβα, ἐπὶ τοῦ ἐρυθροῦ ἀνακλίντρου ἐξ ὀλοσηρικοῦ.

Ἐπελθούσης σιγῆς, ἔλαβεν οὗτος τὸν λόγον:

— Κυρία μου, εἶπεν ἀπενθυνόμενος πρὸς τὴν Νοεμίαν, ἐλπίζω ὅτι θὰ ἀποδεχθῆτε τώρα τὴν χεῖρα μου πρὸς ἀνταλλαγὴν τῆς... θυσίας μου;

— ὦ! Θεέ μου, ὄχι κύριε, ἀπεκρίθη ἡ κυρία Ἀμβλωτὲζ μετὰ σκληρότητος ὁλως γυναικειάς. Ἐπρωτίμων βεβαίως ἕνα χωλὸν, ἀλλ' ὄχι καὶ ἕνα ἡκρωτηριασμένον. Ἄν θέλετε νὰ σᾶς τὸ ὁμολογήσω, σᾶς εὐρίσκω φρικώδη μὲ τὸν ξύλινον πόδα σας. Οὐδέποτε θὰ γίνω σύζυγός σας, κύριε!

— Καὶ ἐγὼ ἀνταπήνησεν ὁ δυστυχὴς χωλός, δὲν θὰ παραιτηθῶ τῆς ἡδονῆς τοῦ νὰ δημοσιεύω τὸ δυστύχημά μου. Ἀμφιβάλλω, κυρία μου, ὅτι τοῦτο θὰ σᾶς τιμῇ πολὺ.

Ὁμιλῶν δ' οὕτως, ἡγέρθη, ἔπειτα, ρίψας τὸ προσωπεῖον τῆς σοβαρότητος, ὅπερ εἶχεν ἀπομιμηθῆ διὰ τοῦ προσώπου του, προσέθεσε γελῶν:

— Εὐτυχῶς, κυρία μου, ἴνω ἀποφύγω τὴν ἀγνωμοσύνην σας, μοὶ ἀπομένουσι σῶσι καὶ ἀβλαβεῖς πάλιν οἱ δύο μου πόδες.

— Μπᾶ! τί λέγετε κύριε;

— Τὴν ἀλήθειαν.

Ἐπειτα ὠθήσας ἐλατήριον τί:

— Γν ρίξετε ὅτι τὴν σήμερον ἡ μηχανικὴ τέχνη κἀμνει θαύματα. Ἰδὼν παρατηρήσατε ἡ ἀσθενεία μου ἥτο ψευδής.

Καὶ ἔδειξεν εἰς τὴν χήραν εὐφυᾶ μηχανισμόν, δι' οὗ ἐφαίνετο ὅτι ἦτο, ὅ,τι πράγματι δὲν ἦτο, ἥτοι ποδὸς ἐστερημένος.

Ὁ Παῦλος Δ... προσέθεσε, πάντοτε γελῶν:

— Τώρα εἶνε χειμῶν. Ὁ ξύλινος ποὺς μου θὰ χρησιμεύσῃ ὡς πῦρ, ἵνα καύσω τὰς ἐρωτικὰς σου ἐπιστολάς, ἃς μοὶ εἶχες γράψαι πέρυσιν.

Καὶ ἐξῆλθεν, ὡς Μεφιστοφελῆς, ἔχων πάντοτε τὸν γέλωτα ἐπὶ τῶν χειλέων.

N. A. ΑΓΚΩΝΑΚΗΣ

ΥΙΟΣ ΧΗΡΑΣ

Ἡ ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Μεδάρδου, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μουφτάρ, εἶνε πτωχοτάτη. Τὴν κυριακὴν, εἰς τὴν λειτουργίαν, ὀλίγοι μόνον ἄνθρωποι προσέρχονται. γυναικες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον: ἐκ τῶν ἀνδρῶν, συναντᾷ τις ἐκεῖ μόνον τρεῖς ἢ τέσσαρας γέροντας, πενιχρῶς ἐνδυμένους, γονυπετεῖς ἐπὶ τοῦ γυμνοῦ ἐδάφους, ἔχοντας τὸν πῖλον ὑπὸ μάλης καὶ τὸ κομβολόγιον ἀνὰ χεῖρας.

Ὁ γηραιὸς ἀββάς Φαμπέρ εἶνε βέβαιος, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὅτι οὐδένα θὰ εὑρῃ ἄνδρα παρὰ τῷ ἐξομολογητηρίῳ του, καὶ εἶνε πάντοτε ἑτοιμος ν' ἀκούσῃ τῶν γυναικῶν τὰς ἀτελευτήτους ἐξομολογήσεις.

Δὲν παραμελεῖ ὅμως τὰ καθήκοντά του, ὡς ἐκ τούτου: τὴν τρίτην δὲ, τὴν πέμπτην καὶ τὸ σάββατον, μεταβαίνει τακτικῶς εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ὅθεν ἐπιστρέφει ἀμέσως ἐάν δὲν εὑρῇ τινὰ ἐκεῖ, μετὰ θραχεῖαν ὅμως προσευχῇ.

Ἐσπέραν τινὰ τοῦ παρλθόντος χειμῶνος, παλαίων διὰ τοῦ ἀλεξιβρόχου του κατὰ τοῦ σφοδρῶς πνέοντος ἀνέμου, ὁ σεβάσμιος κύριος ἀββάς ἀνῆρχετο ἐπιπόνως τὴν ὁδὸν Μουφτάρ, ἵνα μεταβῇ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, βέβαιος σχεδὸν ὅτι ματαίως ἐλάμβανε τὸν κόπον τούτον: ἐλυπεῖτο δὲ ἐνδομύχως διὰ τὴν θερμὴν τὸν ἐστῖαν, ἣν ἀφῆκεν εἰς τοὺς τοὺς βιβλίον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶχεν ἐναποθέσει τὰ ὑμνατοῦλά του ἐξερχόμενος. Ἀλλὰ ἥτο ἐσπέρα σαββάτου, καὶ τὸ σάββατον ἡδύνατο νὰ παρουσιασθῇ τις ἵνα μεταλάβῃ τὴν ἐπαύριον... ὁ ἀγαθὸς ἱερεὺς δὲν ἡδύνατο λοιπὸν ν' ἀποφύγῃ τὸν κόπον νὰ μεταβῇ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἵνα ἐκπληρῇ τὴν ἀποστολὴν του.

Ὁ κακὸς καιρὸς καθίστα ἔρημον τὴν ὁδόν: ὁ ἀββάς ἀφίχθη εἰς τὴν ἐκκλησίαν χωρὶς οὐδένα νὰ συναντήσῃ, καὶ διετηθῆναι πρὸς τὸ ἐξομολογητήριον... Δὲν ἤρχετο εἰς μάτην: πρὸ αὐτοῦ ὑπῆρχε τις.

Ἦτο ἀνὴρ: πρᾶγμα σπάνιον καὶ ὅμως ἐξαιρετικὸν διὰ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Μεδάρδου. Εἰς τὸ ὑπέρυθρον φῶς τῆς λυχνίας, ἥτις ἐκρέματο ἐκ τοῦ θάλου, διέκρινε τὸ λευκὸν περιστῆθον καὶ τὰ χονδρὰ ὑποδήματα τοῦ γονυπετοῦς ἀνθρώπου... ἦτο βεβαίως ἀγαθὸς τις χωρικός, ἐλθὼν νὰ ἐργασθῇ εἰς τὴν πόλιν, διατηρήσας τὰς εὐλαβεῖς του συνήθειας... ἡ ἐξομολογήσις του θὰ εἶναι ἐκ τῶν συνήθων... ὁ καλὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος θὰ καταθέσῃ μετ' ὀλίγον εἰς τοὺς πόδας τοῦ λειτουργοῦ τοῦ Θεοῦ τὸ φοῖτον τῶν ἐλτρυνῶν του πταισμάτων, ἅτινα ἐξεπῆρωσε ἤδη διὰ τοῦ ἐργατικοῦ αὐτοῦ βίου.

Ὁ ἀββάς εἰσῆλθεν ἡσύχω, εἰς τὸ ἐξομολογητήριον του, ἐποίησε ἄφθονον δράκμα τυμπάνου καὶ ἠνέψζε ἄνευ συγινήσεως τὸ θυρίδιον.

— Κῆτε ἐφημέριε — ἐπραύλισε τραχεῖά τις φωνή, ἥτις προσεπάθει νὰ γεινῇ ὑπέκωφος.

— Δὲν εἶμαι ἐφημέριος, φίλε μου: λέγετε τὴν

προσευχὴν παρ... Ὁ ἄνθρωπος οὐτινος ὁ ἀββᾶς δὲν ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ τὴν φυσικογνωμίαν βεβυθισμένος ἐν τῷ σκότει, ἐπανελάβε μετὰ πλείστων παραμορφώσεων τὴν προσευχὴν, ἣν μόλις ἐνεθυμείτο, εἶτα δὲ εἶπε χαμηλοφώνως :

— Κύριε ἐφημέριε ... ὅχι πάτερ μου ... Ἐπὶ τέλους συγχωρήσατέ με εἰάν δὲν ἡξέυρω νὰ ὁμιλήσω καθὼς πρέπει ... Δὲν ἐξωμολογήθηκα πρὸ εἰκοσιπέντε ἐτῶν ... ναι, ἀπὸ τὴν ἡμέραν ποῦ ἀφῆκα τὸ χωρίον μου ... Ξεύρετε τί θὰ πῇ νὰ ζῇ τις εἰς τὸ Παρίσι ... Ἐπειτα, δὲν ἦμουν χειρότερος ἀπὸ τοὺς ἄλλους, καὶ ἐτρεπτόμουν ... — «Ὁ Θεὸς εἶναι καλός, θὰ ἐννοήσῃ ...» Ἀλλὰ σήμερον, ἐκεῖνο ποῦ ἔχω ἐπάνω εἰς τὴν συνειδήσιν μου, εἶναι πολὺ βαρύν...

Πρέπει νὰ μ' ἀκούσητε, Κύριε ἐφημέριε ...

— Ἀββᾶς, φίλε μου ...

— Κύριε ἀββᾶ μου ... Ἐσκότωσα ἄνθρωπον !

Ὁ ἀββᾶς ἐσκίρτησεν ἐπὶ τοῦ ἐδωλίου του ... Φωνεύς ! ... Ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος εὐρίσκετο τόνω πλησίον αὐτοῦ, εἶχε συλλαβεῖ καὶ ἐκτελέσῃ φόνον ! ... Δι' ἡνωμένοι ἐκεῖναι χεῖρες ἦσαν εἰσέτι αἱματόφυρτοι, ἴσως !

Ἐν τῇ ταραχῇ του, μεμιγμένη μετὰ τινος αἰσθήματος τρόμου, ὁ ἀββᾶς Φαμπέρ δὲν εὗρεν ἢ ἀσυναρτήτους λόγους :

— Ἐξωμολογηθῆτε, παιδί μου. Ἡ εὐσπλαγχνία τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀπειρος.

— Ἀκούσατε λοιπὸν ὁλόκληρον τὴν ἱστορίαν — εἶπεν ὁ ἄνθρωπος διὰ φωνῆς ἐν ἣ ἀντήχει βαθεῖα θλίψις.

Εἶμαι κτίστης, καὶ ἦλθον εἰς Παρισίους πρὸ εἰκοσιπενταετίας περίπου, μεθ' ἐνὸς συμπατριώτου καὶ παιδικοῦ μου φίλου... Εἴχαμεν διδασχὴν τὴν ἀνάγνωσιν ἐν τῷ αὐτῷ σχολεῖν καὶ ἐπηγαίναμεν μαζὺ εἰς ἀναζήτησιν φωλεῶν... Εἴμεθα σὺν ἀδελφία... αὐτὸς ὠνομάζετο Φίλιππος, ἐγὼ δὲ... λέγομαι Ἰάκωβος... Αὐτὸς ἦτον ὠραῖος νέος, ὑψηλός, καλοκαμωμένος... ἐγὼ εἶμαι ἀσχημος, κοντός. Οὐδεὶς τεχνίτης ἦτο καλῆτερος αὐτοῦ, ἐνῷ ἐγὼ δὲν ἀξίζω τίποτε... Ἡμουν ὑπερήφανος διὰ τὴν φιλίαν του, διότι εἶναι καλός, ἀνδρεῖος, εὐλικρινής... τὸν ἡγάπων, διότι τὸν ἰθαυμάζον !... Μία φορὰ εὗραμεν ἐργασίαν εἰς τὴν αὐτὴν οἰκοδομήν... φαντασθεῖτε τὴν χαρὰ μου ! Ἐμείναμεν μαζὺ ὅλην τὴν ἡμέραν, ἀλλὰ τὴν ἐσπέραν ὁ Φίλιππος μὲ ἄφηνεν καὶ ἐπῆλθινε νὰ διασκεδάσῃ καὶ νὰ πίνη μὲ τοὺς συντρόφους του... Ἦτο φυσικὸν... Εἰς τὴν ἡλικίαν του, ἐκέρδιζε καλὰ, δὲν εἶχε ὑποχρεώσεις, δὲν εἶχε θάρη... ἐνῷ ἐγὼ... ἐγὼ δὲν ἠμποροῦσα νὰ κάμω σὺν αὐτόν... Εἴχα ἀφήσῃ τὴν γρηὴν μητέρα μου ἀσθενῆ εἰς τὸ χωργιό, καὶ ἔπρεπε νὰ κάμω οἰκονομίας. Ἐτρωγα ψωμί καὶ λίγα χόρτα εἰς μιὰ λαχανοπώλιδά τῆς συνοικίας... Ὁ Φίλιππος ἐτρωγεν ἄλλου, καὶ δὲν εἶχε ἄδικον... τὸ φαγὶ τῆς λαχανοπωλίδος ἦτο ἔλαεινδ... Ἡ δυστυχὴς αὕτη ἦτο χήρα, καὶ ἐκέρδιζε κατὰ τι δίδουσα φαγὶ εἰς τινὰς ἐργάτας, μεταξύ τῶν ὁποίων ἦμουν καὶ ἐγὼ... Ἐκτὸς τούτου, εἴχα ἐρωτευθῇ εἰς τὰ γερὰ μὲ τὴν κόρην τῆς, τὴν Αἰκατερίνην !... Θὰ σὰς εἰπῶ τί συνέβη... Ἐζῆσα τρία χρόνια χωρὶς νὰ ἔχω τὸ

θάρος νὰ τῆς φανερῶσω τὸν ἐρωτὰ μου... Πρὸς τι ; πτωχὴ αὕτη, πτωχὸς καὶ ἐγὼ, καὶ μίαν μητέρα εἰς τὴν πατρίδα, καὶ τεχνίτης οὐχὶ ἐκ τῶν καλῶν... πῶς νὰ κάμωμεν σπίτι ;... Ὅταν ἡ μητέρα μου ἀπέθανε, εὐρέθηκα κάπως καλλίτερα καὶ ἠμπούρεσα καὶ ἑκαμαλίαις οἰκονομίας... Ὅτε δὲ μοῦ ἐφάνηκε κατὰ ληλος ὁ καιρὸς, ἑκαμα θάρρος καὶ ἡρώτητα τὴν Αἰκατερίνην ἂν ἤθελε νὰ γίνῃ σύζυγός μου... Κατ' ἀρχὰς δὲν μοῦ εἶπε οὔτε ναι οὔτε ὅχι... Ἐπειτα ἐσυμβουλευθήκε τὴν μητέρα τῆς, ἡ ὁποία μὲ θεωροῦσε νέον φρόνιμον καὶ δραστήριον, καὶ ὁ γάμος συνεφωνήθη... Τότε ἦμουν εὐτυχὴς καὶ ἐγὼ... Κατελάμβανε ὅτι ἡ Αἰκατερίνη δὲν μὲ ἡγάπα, ἀλλὰ ἦτον τόσῳ καλὴ... καὶ τὴν ἡγάπων τόσον, ὥστε ἤλπιζον νὰ κατακτῆσω τὴν καρδίαν τῆς ὀλίγον κατ' ὀλίγον... Φυσικῶς τῷ λόγῳ, εἶπα τὰ πάντα εἰς τὸν Φίλιππον. τὸν ὁποῖον ἐβλεπον καθ' ἡμέραν εἰς τὴν οἰκοδομήν... καὶ ὅταν ἡ Αἰκατερίνη ἐγεῖνε ἄρραβωνιαστικὴ μου, ἠθέλησε νὰ τὴν γνωρίσῃ... Ἴσως μαντεύετε, τὰ λοιπὰ, κύριε ἐφημέριε... Ὁ Φίλιππος ἦτον ὠραῖος, εὐθυμός, ἀξιεπαστος... ἐκεῖνο δηλαδὴ ποῦ δὲν ἦμουν ἐγὼ... καὶ χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ ὁ ἴδιος κατέκτησε τὴν ἀρραβωνιαστικὴν μου... Ἡ κόρη ὑπῆρξε εὐλικρινής... μόλις ἐνόησε τὸ νέον αἶσθημα τῆς καρδίας τῆς, μοῖ τὸ εἶπε... Ποτὲ δὲν θὰ λησμονήσω τὴν στιγμὴν ἐκείνην !... Ἦτον ἡ ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τῆς... Καὶ τῆς εἶχα ἀγοράσει ἕνα χρυσοῦν δακτυλιδάκι... Ἡμεθα μόνοι εἰς τὸ δωμάτιον τῆς μητρὸς τῆς... ἐβγάλα τὸ δακτυλίδι ἀπὸ τὴν τζέπην μου καὶ τῆς τὸ ἐδεῖξα... ἡ δυστυχὴς ἤρχισε νὰ κλαίῃ ποταμιδόν.

— Συγχωρήσατέ με, Ἰάκωβε, μοῖ εἶπε, καὶ φυλάξατε τὸ ὠραῖον τοῦτο δακτυλίδι δι' ἐκείνην ἡ ὁποία θὰ γίνῃ ἡ σύζυγός σας... Ἐγὼ... δὲν δύναμαι... Ἐγὼ ἀγαπῶ ἄλλον... ἀγαπῶ τὸν Φίλιππον...

— ὦ, τι ὑπέφερα τότε δὲν δύναμαι νὰ τὸ εἰπῶ. Τί νὰ κάμω, ἀφ' οὗ καὶ τοὺς δύο ἀγαποῦσα ;...

Νὰ τοὺς καταστήσω εὐτοχεῖς, νὰ ἐπισπεύσω τὸν γάμον των... καὶ ἐπειδὴ ὁ Φίλιππος, μὲ τὰς διασκεδάσεις του, δὲν εἶχε φυλάξει οὔτε πεντάρα, τοῦ ἐδάναισα πᾶν ὅ,τι εἶχα ἐξοικονομήσει διὰ νὰ συστήσῃ σπίτι.

Ἐπανδρεύθησαν...

Τὰ πάντα ἐπῆγαιναν καλὰ τὰ πρῶτα χρόνια... Ἀπέκτησαν ἕνα υἱόν, τὸν ὁποῖον ἐβόπτισα ἐγὼ καὶ ὠνόμασα Κόμιλλον πρὸς ἀνάμνησιν τῆς μητρὸς μου...

Ὀλίγον μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ υἱοῦ τούτου, ὁ Φίλιππος ἤρχισε νὰ παραστρατήσῃ.

Εἶχον ἀπατηθῇ περὶ αὐτοῦ... ὁ Φίλιππος ἡγάπα πολὺ τὰς διασκεδάσεις καὶ τοὺς συντροφους... Ἐσεῖς ποῦ ζῆτε εἰς συνοικίαν πτωχῶν ἀνθρώπων, κύριε ἐφημέριε, γνωρίζετε κατὰ βάθος τὴν ἱστορίαν ταύτην... τοῦ ἐργάτου ὁ ὁποῖος γλυστρά ὀλίγον κατ' ὀλίγον εἰς τὴν ὀνηρίαν, εἰς τὴν μέθην, εἰς τὴν κρεπάλην... ὁ ὁποῖος δὲν φέρει πλέον εἰς τὸ σπίτι τὸν μισθὸν τῆς ἐβδομάδος του, καὶ δὲν ἐπιστρέφει παρὰ διὰ νὰ διέρῃ τὴν γυναῖκά του καὶ τὰ παιδιὰ του...

Ἐντὸς δύο ἐτῶν, ὁ Φίλιππος κατήντησε ἕνας